

MALYSIAN MH17: ΟΛΕΣ ΟΙ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΠΤΗΞΗ

& διάστημα

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2014 € 6 • ΤΕΥΧΟΣ 339

336 ΜΟΙΡΑ ΟΙ ΚΟΥΡΣΑΡΟΙ ΠΟΛΕΜΟΥΝ ΑΚΟΜΑ

ΑΕΡΟΚΙΝΗΣΗ
ΒΕΛΤΙΩΝΟΝΤΑΣ
ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ VOUCHT A-7 CORSAIR II

- ΜΕΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ
- ΜΕΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΘΝΟΦΟΥΡΑ
- ΜΕΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ

**«ΚΑΜΠΕΡΟΣ
2014»**
ΚΟΡΩΝΙΔΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑ

ΑΝΑΤΟΛΙΑΝ EAGLE 14-2: ΤΗΚ ΑΕW&C - F-16 Bk 50+ Adv □ ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΕ ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΩΝ ΥΑΚ-130 □ BMS FALCON 4:
ΕΞΟΜΟΙΩΤΗΣ F-16 ΠΕΡΑΛΠΟΤΑΟΡΙΑ □ CST-100: Η ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΑΚΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΟΕΙΝΓ □ WORLD VIEW: ΘΕΑΛΠΟ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ

ΤΗΚ - Anatolian Eagle 2014

Τουρκική αεροπορική ισχύς σε διεθνές πλαίσιο

Η έκδοση της γνωστής τουρκικής άσκησης με διεθνείς συμμετοχές και επίκεντρο την αεροπορική βάση του Ικονίου τον περασμένο Ιούνιο, έδωσε για άλλη μια φορά στην ΤΗΚ την ευκαιρία να επιδείξει νέες δυνατότητες και μέσα, συμπεριλαμβανομένων και των καινούργιων F-16 Block 50+ Adv και των νεοπαραληφθέντων Boeing 737 AEW&C. Έτσι, η διοργάνωση αυτή είναι πάντα μια καλή ευκαιρία για μια ανασκόπηση των εξελίξεων στην πολεμική αεροπορία της γείτονας.

Με τη συνεργασία Phodocus, επιπλέον στοιχεία ΦΓΚ, ΘΨ

F-4E-2020 της 111 Filo, το οποίο φέρει βλήμα Popeye-1 (AGM-142A) με το ατρακτίδιο ραδιοζεύξης για την καθοδήγηση.

Όσον αφορά στο τυπικό μέρος της άσκησης, η Anatolian Eagle 2014-2 (AE 14-2) δεν κινήθηκε διαφορετικά από τις προηγούμενες και ειδικά την περσινή. Οι συμμετοχές ήταν αρκετές, μοιρασμένες από δύο ανάμεσα στην Ευρώπη και Μέση Ανατολή, αλλά όχι εντυπωσιακά πολλές για να πλησιάσουν τα ρεκόρ άλλων εποχών, δείγμα, ίσως, των χαλεπών οικονομικά καιρών για τις περισσότερες αεροπορίες της γηραιάς ηπείρου.

Η πιο εντυπωσιακή, αναμφίβολα, παρουσία ήταν η ισπανική, καθώς η Ejer-

cito del Aire ήλθε στο Ικόνιο (Κονυα) με δώδεκα συνοδικά μαχητικά, έξι EF-18AM/BM και έξι EF-2000/T Tifon, ενώ την ογκώδη αποστολή της υποστήριξαν πολλές πτήσεις C-295M, C-130H και KC-707/B-707.

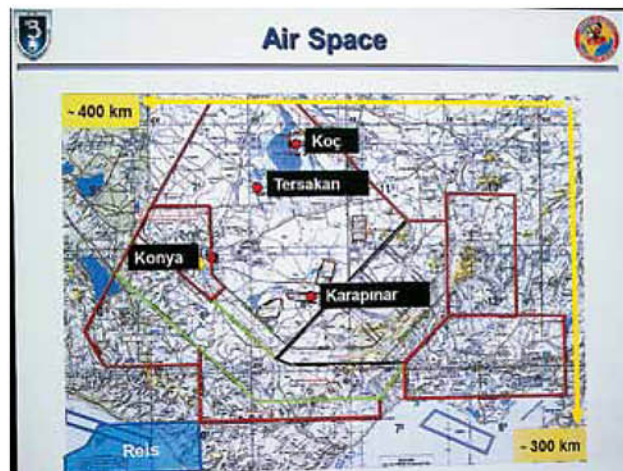
Όπως γράφαμε στο προηγούμενο τεύχος μας (*Frisian Flag - EART 2014, Πα-νευρωπαϊκή συνεργασία*, Π&Δ Νο 338, Ιούλιος 2014) και επιβεβαίωσαν τα στελέχη της EdA στο Ικόνιο, η Ισπανική Αεροπορία αναζητά νέες ευκαιρίες συνεκπαίδευσης και η συμμετοχή της στην AE 14-2 ήταν η απτή απόδειξη,

κάτι που θα πρέπει η ηγεσία της ΠΑ να έχει υπόψη της στην προσπάθεια διεθνοποίησης του ΗΝΙΟΧΟΥ. Από την άλλη, βέβαια, οι Ισπανοί εξήραν το πεδίο που είναι διαθέσιμο στην τουρκική άσκηση, μια τεράστια περιοχή, μεγαλύτερη από 50.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα, με ποικιλία εδαφικού αναγλύφου και απεριόριστο εναέριο χώρο έως και τα 50.000 πόδια, καθώς και την εξαιρετική υποδομή, συμπεριλαμβανομένων των τεράστιων εγκαταστάσεων και του AETC (Anatolian Eagle Training Center) που βρίσκονται εκεί, κάτι που επί-

σης... πρέπει να λάβουμε υπόψη. Το τελευταίο αποτελεί μία σημαντικότερη επένδυση και περιλαμβάνει τέσσερα διαφορετικά κέντρα επιχειρήσεων για τις «ερυθρές» και «κυανές» δυνάμεις, δυο γιγάντια κτίρια φιλοξενίας με υψηλής ξενοδοχειακής ποιότητας χώρους και εκτεταμένους χώρους εστίασης και εξυπηρέτησης. Από την άλλη, οι πέντε ξεχωριστοί χώροι στάθμευσης μπορούν να φιλοξενήσουν 80-100 αεροσκάφη χωρίς κανένα πρόβλημα συνωστισμού. Η άλλη ευρωπαϊκή συμμετοχή, από τη Βρετανία, περιελάμβανε

Εκσυγχρονισμένο F-16C Block 50 της 192 Filo. Διακρίνεται η κάσκα JHMCS που φορά ο χειριστής και, φυσικά, ο AIM-9X.

Η ευρύτερη περιοχή του ΑΕΤC όπου έλαβε χώρα η ΑΕ 14-2 και τα πεδία βολής που αξιοποιήθηκαν.

έξι Typhoon F2/FRG2/T1A της 11^{ης} Μοίρας της RAF. Τη διεθνή συμμετοχή συμπλήρωναν η Ιορδανία και το Κατάρ, με το NATO να συνεισφέρει E-3 AWACS. Για την Qatar Emiri Air Force ήταν η πρώτη εμφάνιση σε Anatolian Eagle, με τρία μονοθέσια Mirage 2000-5DEA και ένα διθέσιο Mirage 2000-5DDA της 7^{ης} Μοίρας Αεροπορικής Υπεροχής. Βέβαια, η συζήτηση που κυριαρχούσε στη διάρκεια της ΑΕ 14-2 ήταν αυτή για το επόμενο μαχητικό του Εμιράτου, καθώς στις αρχές του χρόνου επισημοποιήθηκε από τον ηγέτη της χώρας η πρόθεση αγοράς έως και 72 νέων αεροσκαφών σε δυο φάσεις, με την πρώτη να αποτελεί άμεση προτεραιότητα. Οι Γάλλοι, μάλιστα, φέρονται να έχουν το πάνω χέρι με το Rafale, μετά από πρόσφατη συνάντηση κορυφής στο Παρίσι, αν και η Eurofighter μαζί με τη Boeing (τόσο για το F/A-18E/F όσο και το F-15SE) και τη Lockheed Martin (προσφέρει δυνητικά το F-35) έχουν επίσης δραστηριοποιηθεί. Όπως και στην περίπτωση της συνεργασίας με την ΠΑ το 2013, έτσι και η ανάπτυξη του Κατάρ στο Ικόνιο υποστηρίχθηκε με C-17 και C-130 της QEAF.

Η Ιορδανία - με τακτική παρουσία στην Anatolian Eagle - έφερε φέτος μόνο τρία αεροπλάνα, δυο F-16BM και ένα F-16AM, ενώ τα στελέχη της Royal Jor-

Από τα λιγότερο φωτογραφημένα, τα μονοθέσια Block 50+ Advanced που μοιράζονται οι 141 & 142 Filo στην 4 AJU.

F-16D Block 40, τα οποία έχουν γίνει πλέον «missionized» μετά τον εκσυγχρονισμό τους.

danian Air Force ανέφεραν ότι η αεροπορία της μεσανατολικής χώρας βρίσκεται σε αναδιοργάνωση και «ορθολογική αναθεώρηση των οροφών», στο πλαίσιο της οποίας εντάσσεται και η πρόσφατη πώληση 13 Fighting Falcon στο Πακιστάν, με πιθανότητα περαιτέρω παραχωρήσεων. Σύμφωνα με τους Τούρκους, υπήρχαν άλλες δυο συμμετοχές που ακυρώθηκαν, η παλική για οικονομικούς λόγους, κάτι, όμως, που έγινε αρκετούς μήνες πριν, όταν η AMI περιέκοψε τις διεθνείς δραστηριότητές της στις αρχές του 2014, και αυτή της Βασιλικής Αεροπορίας του Ομάν, που, όπως και πέρυσι, φέρεται να ακύρωσε την τελευταία στιγμή. Τότε οι πληροφορίες έλεγαν ότι το Ομάν δεν είχε πάει στην ΑΕ 13-2 λόγω της αναταραχής που υπήρχε στην Τουρκία τη συγκεκριμένη περίοδο, ενώ φέτος ως αιτία αναφερόταν η αναταραχή... στην ευρύτερη περιοχή. Αναφορικά με τα E-3A, το NATO λόγω και της προσωρινής αναστολής λειτουργίας της έδρας των AWACS στη Γερμανία, η οποία ανάγκασε τη Συμμαχία να διασπείρει τα αεροπλάνα στις περιφερειακές βάσεις, είχε διαθέσιμα για την ΑΕ 14-2 τρία αεροσκάφη. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα σενάρια της άσκησης προέβλεπαν τη χρήση τους μόνο από τις «κυανές» δυνάμεις, καθώς θεωρείται ότι οι τελευταίες δε θα επιχειρούν ποτέ χωρίς την υποστήριξη τέτοιων μέσων, ενώ για τις «ερυθρές» υπάρχει πάντα το αντίθετο ενδεχόμενο. Η ΑΕ 14-2, βέβαια, ήταν και η προεπιλεγμένη για τα Boeing 737 AEW&C του προγράμματος «Peace Eagle» της 131 Filo, τα οποία αξιοποιήθηκαν μόνο από την (τουρκική) «εχθρική» απεικόνιση.

Να υπενθυμίσουμε ότι οι «Anatolian Eagle» διεξάγονται τρεις φορές τον χρόνο, αν και η πρώτη (ΑΕ-1) και η τελευταία (ΑΕ-3) αφορούν μόνο στην ΤΗΚ και μόνο η δεύτερη, του Ιουνίου, είναι ανοικτή σε διεθνείς συμμετοχές. Φέτος, όμως, σύμφωνα με ανακοινώσεις στην ενημέρωση της άσκησης, η ΑΕ 14-3 του Σεπτεμβρίου θα αποτελεί εξαίρεση, καθώς θα αντικατασταθεί με

την άσκηση «TUSAP Raiders», για την οποία προαναγγέλθηκε πολύ μεγάλη πακιστανική συμμετοχή και η οποία δε θα περιοριστεί μόνο στην περιοχή του Ικονίου (προαναγγελλία άραγε και για εμφάνιση στα δυτικά - Αιγαίο - και νότια - μέχρι Κύπρο;). Υπήρχαν, μάλιστα, και κάποιες πληροφορίες για τη συμμετοχή και τρίτης χώρας, που εικάζεται ότι μπορεί να είναι η Κίνα. Η ίδια η ΤΗΚ είχε, φυσικά, πολύ μεγάλη συμμετοχή, με 8 F-4E-2020 των 111 Filo «Panter» και 171 Filo «Korsan» καθώς και 49 συνολικά F-16C/D από Block 30 έως και Block 50+, από τις 141 Filo «Kurt», 142 «Ceylan», 143, 151 «Tunc», 152 «Akinci», 161 «Yarasa», 162 «Zirkin», 191 «Kobra» και 192 «Karlan». Κάποια από αυτά ενεργούσαν αποκλειστικά ως εχθρική απεικόνιση, η οποία ήταν απομονωμένη (κάτι που επιτρέπει η έκταση και διάταξη της βάσης του Ικονίου) πέραν των ξεχωριστών, φυσικά, ενημερώσεων / απενεμερώσεων. Οι «ερυθροί» χρησιμοποιούσαν αποκλειστικά και το KC-135R που διέθεσε για την άσκηση η ΤΗΚ, ενώ δυο AS532UL βρισκόταν σε επιφυλακή καθκόντων SAR, ενώ συμμετείχαν και σε σενάρια CSAR. Να υπενθυμίσουμε ότι στη βάση του Ικονίου εδρεύει η 3 AJEU, στην οποία ανήκουν οι 131 Filo «Ejder» με τα Boeing 737 AEW&C, 132 Filo Hancer, 133 Filo «Pence» με F-5-2000, 134 Akrotim Filo (Turk Yildizlari - Τουρκικά Άστρα) και 135 Filo «Ates» με AS532AL και UH-1H. Να σημειώσουμε, όμως, επικαιροποιώντας παλαιότερη αναφορά μας, ότι η 132 Filo, η οποία παλαιότερα είχε τόσο F-4E-2020 όσο F-16 Block 40, μέσα στο 2013 αντικατέστησε τα πρώτα με επιπλέον F-16. Η υλοποίηση της ΑΕ 14-2 ακολούθησε τη γνωστή «συνταγή» των δυο αποστολών κάθε ημέρα, «Eagle 1» και «Eagle 2», πρωί και απόγευμα, με τα περισσότερα σενάρια να αφορούν σε COMAO εναντίον στρατηγικών στόχων της «ερυθρής χώρας», η οποία απεικονιζόταν στα τέσσερα γεγονικά πεδία ασκήσεων, στο ίδιο το Ικόνιο, το Καράπιναρ, το Τερσακάν και το Κοτς,

F-16D Block 30 της 143 Filo με καθήκοντα επιχειρησιακής μετάπτωσης για όλον τον στόλο των τουρκικών Fighting Falcon.

F-16C Block 50 της 152 Filo, το οποίο επίσης αξιοποιεί σύστημα JHMCS.

με δυνατότητα, μάλιστα, χρήσης πραγματικών πυρομαχικών (κάτι που δεν περιλαμβάνει η ΑΕ). Η άσκηση εξημερήθηκε επίσης από (μισθωμένη) υποδομή απεικόνισης GBAD, συμπεριλαμβανομένων και πυραυλικών συστημάτων SA-6, SA-8, SA-10, SA-11 και SA-15.

Οι εξελίξεις στην ΤΗΚ

Με δεδομένο ότι η Anatolian Eagle είναι παραδοσιακά το πεδίο επίδειξης της ΤΗΚ (με την υποβολή και της προβολής που της δίνεται, συμπεριλαμβανομένης και της πλοιοσιμωτικής φιλοξενίας δημοσιογράφων αλλά και μεγάλων ομάδων φίλων της αεροπορίας και φωτογράφων, κάτι που επίσης θα πρέπει να θυμόμαστε για την περίπτωση ενός «Διεθνούς ΙΝΙΟΧΟΥ»), χρησιμοποιούμε την ευκαιρία, όπως είχαμε κάνει και πέρυσι (ΤΗΚ - Anatolian Eagle 2013-2, Η «νέα» Τουρκική Αεροπορία ασκείται, Π&Δ Νο 328, Σεπτέμβριος 2013), για να επικαιροποιήσουμε την *Ισορροπία Δυνάμεων Ελλάδος Τουρκίας: Πολεμική Αεροπορία των τευχών Π&Δ Νο 323 & 324* (Δεκέμβριος 2012, Ιανουάριος 2013).

Η σημαντικότερη, ίσως, εξέλιξη - αν και μάλλον αναμενόμενη - για την Τουρκική Αεροπορία ήταν η έγκριση από το υπουργείο αμυντικής βιομηχανίας της αγοράς των δυο πρώτων F-35A σε διαμόρφωση Block-3F από την παρτίδα χαμηλού ρυθμού παραγωγής LRIP-10 (Low Rate Initial Production). Να υπενθυμίσουμε ότι στη συνεχιζόμενη διαδικασία LRIP (πρακτικά προπαραγωγή, όπου η εξέλιξη του αεροσκάφους συνεχίζεται και τα αεροπλάνα κάθε παρτίδας διαφέρουν από της προηγούμενης, με πρόθεση εκ των υστέρων ομογενοποίησης), τα συμβόλαια LRIP-6 και LRIP-7, ύψους 4,4 και 3,9 δισεκατομμυρίων δολαρίων αντίστοιχα, ανατέθηκαν - καθυστερημένα - τον Σεπτέμβριο του 2013 για 36 και 35 αεροπλάνα. Οι παρτίδες αυτές, στην πρώτη από τις οποίες περιλαμβάνονται και τα πρώτα Lightning II για την Αυστραλία (δύο) και την Ιταλία (τρία), βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε πλήρη παραγωγή. Στη LRIP-7 περιλαμβάνονταν ακόμη συμβόλαια για απάρτια (long lead items) για τρία ακόμη ιταλικά αεροσκάφη καθώς και τα δυο τουρκικά F-35.

Η αναφορά αυτή είναι απαραίτητη για την οριοθέτηση του θέματος, σε συνάρτηση πάντα με την απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής του υπουργείου Αμυντικής Βιομηχανίας (SSM) υπό την προεδρία του πρωθυπουργού Ταγίπ Ερντογάν τον Ιανουάριο του 2012, για την αρχική παραγγελία των δυο αεροσκαφών. Να υπενθυμίσουμε ότι η παραγγελία, η οποία θα έπρεπε να είχε ακολουθήσει την αναγγελία του 2012, καθυστέρησε λόγω εκκρεμοτήτων στο πλαίσιο συνεργασίας, ενώ τον Ιανουάριο του 2013 το ίδιο όργανο αποφάσισε την επ' αόριστον αναβολή της, επικαλούμενο τα προβλήματα που αντιμετώπιζε το πρόγραμμα JSF. Χρειάστηκαν 14 μήνες για την «εξουσιοδότηση παραγγελίας των δυο μαχητικών στελθ» στις 6 Μαΐου 2014.

Για να γίνει, όμως, περαιτέρω κατανοητό το χρονικό πλαίσιο, να σημειώσουμε ότι στη LRIP-8, τα συμβόλαια της οποίας δεν έχουν ακόμη υπογραφεί, κάτι που αναμένεται να γίνει μέσα στο 2014 (διαφορετικά, το ήδη αναθεωρημένο πολλαπλές φορές χρονοδιάγραμμα θα ανατραπεί και πάλη), έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί από τον Μάρτιο του 2013 (λίγο πριν το sequestration) τα «long lead items». Πιο συγκεκριμένα, η παρτίδα αφορά σε 35 αεροσκάφη, συμπεριλαμβανομένων των δύο πρώτων νορβηγικών και τεσσάρων F-35B για τη Βρετανία.

Τον Μάρτιο του 2014 (που συμπίπτει με την έναρξη του οικονομικού έτους στις ΗΠΑ), η Lockheed Martin χρηματοδοτήθηκε με 698 εκατομμύρια δολάρια για απάρτια 57 αεροσκαφών της LRIP-9, η οποία συμπεριλαμβάνει έξι F-35A της Νορβηγίας, ένα F-35A και ένα F-35B για την Ιταλία, επτά F-35A για το Ισραήλ, δύο F-35A για την Ιαπωνία και έξι F-35B για το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα συμβόλαια της LRIP-9 αναμένεται να υπογραφούν το 2015, αν, βέβαια, δεν υπάρξει καθυστέρηση με τη LRIP-8. Για να γίνει αντιληπτό το πόσο είναι καθυστερημένο το πρόγραμμα, θα πρέπει να αναφερθεί ότι το 2011 οι δυο LRIP (8^η και 9^η) προβλέπονταν να έχουν 110 και 154 αεροπλάνα αντίστοιχα. Ακόμη, όμως, και το 2012, η εκτίμηση για τη LRIP-8 ήταν για 90 αεροσκάφη, για να καταλήξει τελικά στα 35. Είναι, μάλιστα, η ταχεία υλοποίηση της προμήθειας F-35 από την Ιαπωνία που ωθεί τα πράγματα, όπως θα γίνει στη

F-4E-2020 της 111 Filo «Panter».

Διθέσιο Block 50+ Advanced από τον στόλο που μοιράζονται οι 141 & 142 Filo, οι οποίες προηγούμενα αναδιέμεναν τα αεροσκάφη παλαιότερων Block που διέθεταν.

συνέχεια και με αυτά της Νότιας Κορέας.

Η LRIP-10, η μεγαλύτερη μέχρι στιγμής παρτίδα, προβλέπεται να υπογραφεί το 2016, με την επιφύλαξη πάντα των καθυστερήσεων, και αφορά σε 96 αεροπλάνα, ανάμεσά τους και 80 F-35A. Η παραγωγή θα αποδώσει αεροσκάφη περίπου 18 μήνες αργότερα, με παραδόσεις από τα τέλη του 2018 ή τις αρχές του 2019. Η υπογραφή, πάντως, των συμβολαίων για τα δυο πρώτα τουρκικά F-35, που θα οριστικοποιήσει τη διαδικασία, εκκρεμεί καθώς γράφονται αυτές οι γραμμές, αν και πιστεύεται ότι θα γίνει έως και το φθινόπωρο.

Κατά την επίσκεψή μας στη Luke AFB, για την οποία γράψαμε στο προηγούμενο τεύχος μας (*Από τα Fighting Falcon στα Lightning II, Αλληλαγή φρουράς στη Luke AFB*, Π&Δ Νο 338, Ιούλιος 2014), ενημερωθήκαμε ότι η εκπαίδευση Τούρκων χειριστών δεν έχει ενταχθεί στο μεσοπρόθεσμο χρονοδιάγραμμα, όπως αυτή άλλων χωρών, συμπεριλαμβανομένων Ιταλίας, Αυστραλίας και Ισραήλ. Αυτό, βέβαια, αναμένεται να γίνει στο άμεσο μέλλον, αν και τα δυο πρώτα τουρκικά F-35 θα χρησιμοποιηθούν για ένα χρονικό διάστημα για δοκιμές. Οι τουρκικές προθέσεις στο θέμα της εκπαίδευσης στο F-35 δεν είναι ξεκάθαρες, καθώς το θέμα είναι ακόμη πρώιμο, αλλά πιθανότατα η διαδικασία θα διαφέρει από αυτή που επιβλέπουν άλλες χώρες - χρήστες στην Ευρώπη. Οι τελευταίες, σε συνέχεια παρόμοιας πρακτικής με τα F-16, θα προσκολληθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα της USAF, που ήδη συγκροτείται στη Luke AFB, όπως γράψαμε στο παραπάνω άρθρο. Έτσι, δε θα χρειαστεί να επενδύσουν σε υποδομές εξομοιωτών, όπου για την περίπτωση του JSF και λόγω της έλλειψης διθέσιων έκδοσης οι απαιτήσεις είναι εκτεταμένες και υψηλού κόστους. Αντίθετα, η Τουρκία αναμένεται - λόγω του αριθμού μαχητικών αλλά και των φιλοδοξιών της - να διαφοροποιηθεί με την ανάπτυξη εθνικής υποδομής εκπαίδευσης. Ανάμεσα στις φιλοδοξίες της είναι και το να αναδειχθεί

στο αντίστοιχο της Luke AFB, δηλαδή κέντρο εκπαίδευσης για την Ευρώπη. Ανάλογες προθέσεις είχε εκφράσει κατά καιρούς η Άγκυρα και για το θέμα της συντήρησης, αν και η παλιή γραμμή συναρμολόγησης στο Cameri θα είναι ταυτόχρονα και το κέντρο υποστήριξης όλων των F-35 στην ευρύτερη περιοχή, με βάση το σύστημα που επιβάλλουν οι ΗΠΑ στους χρήστες του τύπου. Η Άγκυρα έχει φημεράρει, πάντως, πολλές φορές με τη συγκρότηση τέτοιας υποδομής σε τουρκικό έδαφος, ειδικά υπό το πρίσμα των παλιών παλινοδιών πάνω στο θέμα των JSF, με την παλιή παραγγελία να είναι πλέον μικρότερη της τουρκικής, με προοπτικές, ίσως, και περαιτέρω συρρίκνωσης. Στο πλαίσιο των τουρκικών φιλοδοξιών, υπογράφηκε στις 20 Μαΐου συμφωνία με την Pratt & Whitney για τη συγκρότηση κέντρου «τελικής συναρμολόγησης, ελέγχων, συντήρησης, επισκευών, ανακατασκευών και αναβαθμίσεων κινητήρων F135 για τα JSF». Η συμφωνία, η οποία θα μπορούσε «να οδηγήσει και στην εξημερήτωση αναγκών άλλων χρηστών εκτός των τουρκικών αναγκών», υλοποιείται μέσα από μια κοινοπραξία με την τουρκική εταιρία Kale με έδρα τη Σμύρνη, όπου η Pratt & Whitney έχει το 51%. Σύμφωνα με τις δηλώσεις των Τούρκων υπουργών, πρόκειται για μια επένδυση ύψους 75 εκατομμυρίων δολαρίων, η οποία θα απασχολεί 700 εργαζόμενους.

Η άλλη σημαντική εξέλιξη στην ΤΗΚ, η οποία ήταν, ιδιαίτερα εμφανής στην ΑΕ 14-2, ήταν η παρουσία των νεοπαρηληφθέντων 737 AEW&C, για τα προβλήματα, βέβαια, των οποίων - που φαίνεται να έχουν πλέον επιλυθεί - έχουμε κάνει επανειλημμένες αναφορές. Η Boeing παρέδωσε, τελικά, το πρώτο αεροπλάνο του προγράμματος «Peace Eagle» στις 31 Ιανουαρίου, ενώ το δεύτερο ακολούθησε στις 2 Μαΐου. Είχε προηγηθεί τον Απρίλιο η επίσημη έναρξη του τύπου στην 131 Filo στο Ικόνιο, ενώ, σύμφωνα με το δημοσιοποιημένο χρονοδιάγραμμα, εξακολουθεί να ισχύει η πρόβλεψη για

Πρωταγωνιστές της ΑΕ 14-2 ήταν τα δυο διαθέσιμα 737 AEW&C.

Για την Qatar Emiri Air Force ήταν η πρώτη εμφάνιση σε Anatolian Eagle με τρία μονοθέσια Mirage 2000-5DEA και ένα διθέσιο Mirage 2000-5DDA.

παράδοση του τρίτου αεροσκάφους στο τέλος του 2014 και του τέταρτου το πρώτο τρίμηνο (αρχές) του 2015, που θα προσφέρουν στην Τουρκική Αεροπορία την πλήρη δύναμη αεροσκαφών έγκαιρης προειδοποίησης και ελέγχου επιχειρήσεων στον εναέριο χώρο πάνω από χερσαίο και θαλάσσιο περιβάλλον.

Για να άρουμε, βέβαια, οποιαδήποτε παρανόηση επί του θέματος, η επίσημη παράδοση των αεροσκαφών δε συμπίπτει και με την έναρξη της διαδικασίας αξιοποίησης. Τους τελευταίους 18 περίπου μήνες πριν την επίσημη παράδοση, κατόπιν συμφωνίας με τη Boeing και μέσω αυτής και με τους άλλους αναδόχους, χωρίς το τουρκικό δημόσιο να απεμπολεί οποιαδήποτε δικαιώματα, υπήρχε η πλήρης δυνατότητα εκπαίδευσης της ΤΗΚ στο σύστημα, ενώ η εξέλιξη του και η επίλυση προβλημάτων συνεχίζονταν. Έτσι, η διαθεσιμότητα των 737 AEW&C αεροσκαφών είναι άμεση, ενώ στην περίπτωση της ΑΕ 14-2, ένα αεροσκάφος λάμβανε μέρος καθημερινά σε μια από τις δυο αποστολές που υλοποιούνταν.

Αναφορικά με τα μαχητικά, στην Anatolian Eagle 14-2 ήταν έντονη η παρουσία τόσο των νέων Block 50+ Advanced όσο και εκσυγχρονισμένων Block 40/50. Μάλιστα, συγκριτικά με πέρυσι ο αριθμός των τελευταίων σε σχέση

με μη εκσυγχρονισμένα αεροσκάφη ήταν συντριπτικά υψηλότερος. Έτσι, σύμφωνα και με άλλες ενδείξεις, το πρόγραμμα που θα αποδώσει στην ΤΗΚ έναν αμιγή στόλο F-16 Block 40/50 με δυνατότητες στο επίπεδο Block 50+ Advanced, βαίνει σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα, το οποίο προέβλεπε την ολοκλήρωσή του μέσα στο 2014. Κάποιες, βέβαια, πληροφορίες αναφέρουν ότι οι τελευταίες παραδόσεις στις Μοίρες θα γίνουν και μέσα στους πρώτους μήνες του 2015, κάτι που φέρεται να οφείλεται σε αναδιάρθρωση μέσα στους κόλπους της ΤΗΚ και όχι σε προβλήματα του προγράμματος.

Μια παράπλευρη εξέλιξη στο θέμα των τουρκικών F-16, σχετική με το πρόγραμμα του εκσυγχρονισμού και της αύξησης των δυνατοτήτων τους, έχει να κάνει με την επίλυση ενός παλαιότερου προβλήματος, το οποίο αφορούσε στο σύστημα αυτοπροστασίας των αεροσκαφών. Να υπενθυμίσουμε ότι τα τουρκικά μονοθέσια Block 50 PO III διαθέτουν το πλήρες σύστημα SPEWS-II της BAE Systems με βάση τον παρεμβολέα AN/ALQ-178(V)5, ενώ τα μονοθέσια Block 40 διατηρούν το Rapport III με παρεμβολέα AN/ALQ-178(V)3. Στον εκσυγχρονισμό τους δε φαίνεται να υπάρχει κάποια αλλαγή.

Αυτή ίσως έλθει μεσοπρόθεσμα με την εξέλιξη «εθνικού ολοκληρωμένου συστήματος αυτοπροστασίας αεροσκαφών», η ανακοίνωση του οποίου είχε

γίνει το 2013 στην έκθεση αμυντικού υλικού IDEF της Κωνσταντινούπολης (με επιμέρους απάρτια, εξωτερικά φερόμενο ατρακτίδιο και σύστημα συρόμενων / αναλίσσιμων «δολωμάτων»), αλλά και με την εκπεφρασμένη πρόθεση για προσθήκη προειδοποιητή επερχόμενου βλήματος. Το πρόβλημα φαίνεται να υπάρχει στα διθέσια, τα οποία μετά τον εκσυγχρονισμό απέκτησαν πλήρεις δυνατότητες «missionized» αεροσκαφών και, φυσικά, η ΤΗΚ θέλει να τις εκμεταλλευτεί προς την κατεύθυνση της νυκτερινής κρούσης βαθείας διείσδυσης. Δεδομένου ότι τα αεροπλάνα αυτά δεν έχουν τη ραχιαία προέκταση της απράκτου, η οποία προσφέρει τον αναγκαίο επιπλέον χώρο, υιοθετήθηκε η λύση της προσθήκης του απαραίτητου για την αποστολή παρεμβολέα σε εξωτερικό ατρακτίδιο (που, βέβαια, αφαιρεί τη δυνατότητα μεταφοράς φορτίου). Έτσι, για τα διθέσια Block 40/50 παραγγέλθηκαν 21 ατρακτίδια AIDEWS (Advanced Integrated Defensive Electronic Warfare Suite) ALQ-211 έναντι 75 εκατομμυρίων δολαρίων από την αμερικανική Exelis. Να υπενθυμίσουμε ότι τα τουρκικά Block 50+ Advanced φέρουν τον παρεμβολέα αυτόν εσωτερικά μέσω του συστήματος αυτοπροστασίας τους, αφού τα διθέσια της έκδοσης αυτής διαθέτουν τη ραχιαία προέκταση της απράκτου. **ΠΒΘ**

EF-2000 Tifon της ογκώδους ισπανικής αποστολής.

Η Ιορδανία - με τακτική παρουσία στην Anatolian Eagle - έφερε φέτος μόνο τρία αεροπλάνα, δυο F-16BM και ένα F-16AM.

Η βρετανική παρουσία περιλάμβανε έξι Typhoon F2/FRG2/T1A της 11ης Μοίρας της RAF.

